

Timo Järvi / Elite Group

Viite: Lausuntopyyntö 13.6.2024

Asia: Padasjoki Ruhansillantie maakaapelointi

Elite Group on pyytänyt lausuntoa Elenia Verkko Oyj:n maakaapelointityöstä Padasjoen Kasiniemessä Ruhansillantiellä. Maakaapeli kaivetaan Ruhansillantien varteen. Kaapelioja kaivetaan kaivinkoneella, kaivinkoneessa käytetään 40 cm leveää kauhaa. Kaapelit asennetaan 70 cm syvyyteen ja oja täytetään samalla maa-aineksella, ottaen isoimmat kivet pois.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää hankkeesta lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueen muinaisjäänöksistä ei ole olemassa ajantasaista tietoa. Maastoinventoinnin kohdealueena se on ollut viimeksi vuonna 2003 (*T. Sepänmaa 2003: Padasjoki. Arkeologinen perusinventointi*). Alueen muinaisjäänöstiedot tulisi siten ehdottomasti saattaa ajan tasalle. Tämänhetkisen tiedon pohjalta suunnitellulla kaapelireitillä ja/tai sen välittömästä läheisyydestä sijaitsee kaksi kiinteää muinaisjäänöstä, kivikautista asuinpaikkaa (Ruhansilta A ja B) ja yksi mahdollinen muinaisjäänös, kivikautinen asuinpaikka (Ruhansilta). Edellä mainitut kohteet on huomioitava hankkeessa muinaismuistolain (295/1963) edellyttämällä tavalla:

- 1) **Ruhansilta** (muinaisjäänösrekisteri: *Ruhansilta* 576040001). Mahdollinen kivikautinen kohde/asuinpaikka, jonka laajuudesta tai statuksesta ei ole varmuutta. Kohde sijaitsee vanhalla rantatörmällä, mj-rekisterin pistemerkintä on noin 25 metriä Ruhansillantiestä itään ja noin 25 metriä Huhuasantiestä etelään. Vuonna 2000 suoritettua inventoinnissa koekuopasta löytyi pieni murunen palanutta luuta ja muutamia pieniä iskosmaisia kvartsisiruja, jotka voivat viitata asuinpaikkaan. Asuinpaikkaa ei kuitenkaan pystytty varmuudella toteamaan (*A. Bilund 2000: Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Padasjoki ja Sysmä. Kaava-alueinventointi*). Mahdollisen kivikautisen asuinpaikan alueella, vanhalla rantatörmällä, suunnitelman mukaisen maakaapelin kaivuutyöt on suoritettava (aukikaivamalla) arkeologin valvonnassa. Valvottava alue on merkitty sinisellä viivalla oheisen karttaliitteen karttaan.

- 2) **Ruhansilta A** (muinaisjäänösrekisteri: *Ruhansilta A* 1000000951). Kivikautinen asuinpaikka, jonka rajaus perustuu inventoinnissa 2003 tehtyihin havaintoihin (alueen topografia ja koekuopat). Tarkkaa aluerajausta kohteelle ei ole suoritettu. Kohde sijaitsee lounaaseen suuntautuvalla harjanteella ja on rajattu muinaisjäänösrekisteriin Ruhansillan tien välittömään läheisyyteen, sen lounais/eteläpuolelle. Inventoinnissa vuonna 2000 harjanteen laen koillispuolesta, Ruhansillan tien eteläpuolisesta leikkauksesta löydettiin kvartsi-iskos (*A. Bilund 2000: Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Padasjoki ja Sysmä. Kaava-alueinventointi*) ja vuonna 2003 suoritettussa inventoinnissa kahdesta harjanteen päälle tehdystä koekuopasta löytyi kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta sekä noensekaista kulttuurikerrosta (*T. Sepänmaa 2003: Padasjoki. Arkeologinen perusinventointi*). Alueellisen vastuumuseon kesällä 2024 suorittamassa tarkastuksessa Ruhansillan tien viereen tehdyistä koekuopista (3 kpl) ei kuitenkaan havaittu merkkejä muinaisjäänöksestä: kohteen rajaukselta on sen koillisreunan osalta tulkittava siten epävarmana (*T. Kuljukka 2024: Tarkastus*). Edellä esitetyn perusteella museo ei edellytä Ruhansillan tien viereisellä alueella ennen kaapelikaivuutyötä suoritettavaa, muinaismuistolain mukaista arkeologista kenttätutkimusta. Kaivuutyöt kyseisellä kohdalla on kuitenkin suoritettava (aukikaivamalla) arkeologin valvonnassa ja siten, että kaapeli ja kaapelikaivanto sijoitetaan mahdollisimman lähelle Ruhansillan tietä. Myös työkonereitit on suunniteltava siten, ettei alueen maanpinta vahingoitu kaapelikaivantoa laajemmalla alueella. Valvottava alue on merkitty sinisellä viivalla oheisen karttaliitteen karttaan.
- 3) **Ruhansilta B** (muinaisjäänösrekisteri: *Ruhansilta B* 1000000952). Kivikautinen asuinpaikka, jonka rajaus perustuu tarkastuksessa 2024 tehtyihin havaintoihin (alueen topografia ja koekuopat). Tarkkaa aluerajaukselta kohteelle ei ole suoritettu. Kohde todettiin inventoinnissa 2003, jolloin kahdesta alueelle tehdystä koekuopasta löydettiin kvartsi-iskoksia (*T. Sepänmaa 2003: Padasjoki. Arkeologinen perusinventointi*). Kohteen rajaus sijaitsee lähimmillään viitisen metriä Ruhansillan tien lounais/eteläpuolella, mistä johtuen suunniteltu kaapelin kaivuutyö on suoritettava (aukikaivamalla) arkeologin valvonnassa. Valvottava alue on merkitty sinisellä viivalla oheisen karttaliitteen karttaan.

Jos suunnitelmia (kaapelin reitti ja muuntamot yms.) muutetaan, on uusista suunnitelmista pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto.

Arkeologisen valvonnan voi tilata haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internetsivuilta (kohta: *Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen*). Mikäli valvonnassa tulee vastaan selviä merkkejä kiinteästä muinaisjäänöksestä, on valvojan arkeologin otettava yhteyttä alueelliseen vastuumuseoon, joka tekee päätöksen siitä, vaaditaanko laajempaa arkeologista tutkimusta vai riittääkö

kaivuutöiden yhteydessä tehtävä dokumentointi ja arkeologinen tutkimus. Valvonnan on täytettävä Museoviraston määrittämät laatuvaatimukset niin kenttätöön, dokumentoinnin kuin raportoinninkin osalta. Raportti suoritetusta valvonnasta on lähetettävä alueelliselle vastuumuseolle arvioitavaksi.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue on rakentamatonta. Maakunnallisesti arvokas Kasiniemen maisema-alue ulottuu Ruhansillan tuntumaan. Maisema-alue käsittää vesistöalueen rantoineen. Uudet jakokaapit ja muuntamo sijoittuvat suunnitelman mukaan osittain hakatun metsätalousmetsän tuntumaan pois rannan läheisyydestä. Hankkeelle ei ole esteitä rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta.

Yleisesti ottaen jakokaappien ja muuntamoiden sijoitusta avoimelle peltoaukealle ja vesistöjen läheisyyteen tulee välttää. Museolla ei ole rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta huomautettavaa hankkeen yhteydessä mahdollisesti purettaviin pylväsmuuntamoihin. Mikäli suunnittelualueella on säilynyt vanhoja tiilimuuntamoita, joita aiotaan poistaa käytöstä, niistä tulee toimittaa tieto museolle. Tiilimuuntamoiden säilyttäminen osana kulttuuriympäristöä ja kyläkuva on tärkeää, ja museo antaa neuvontaa niiden säilyttämisen, uuden käyttötarkoituksen ja korjaamisen ratkaisuihin.

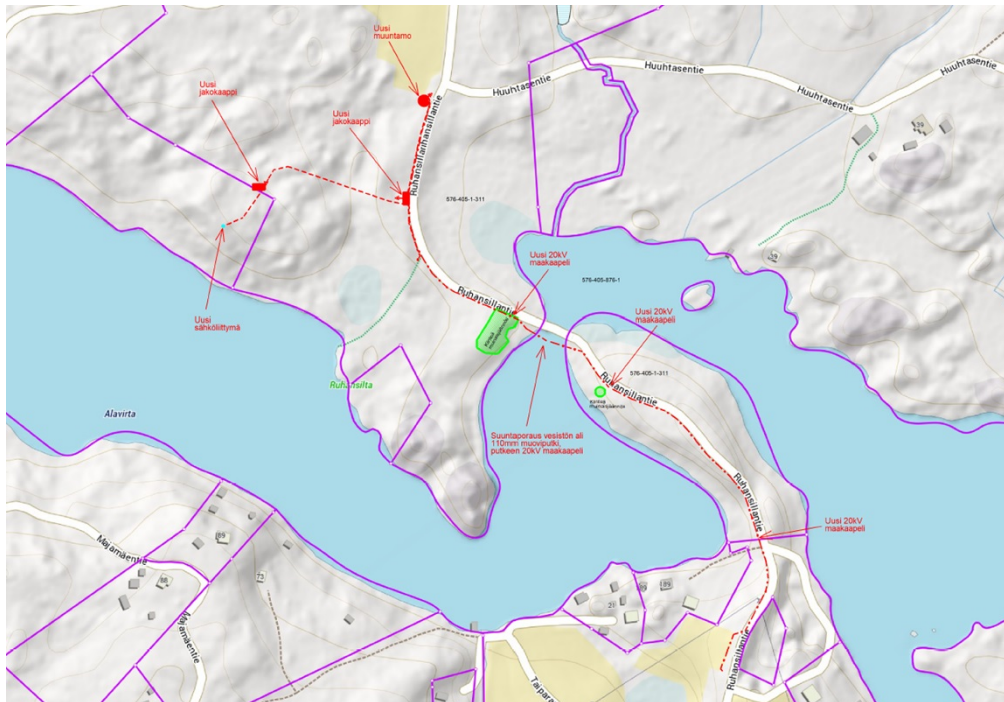
Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

museonjohtaja	Tuulia Tuomi
arkeologi	Esko Tikkala
rakennustutkija	Satu Taivaskallio

Liitteet: Karttaliite

Tiedoksi Museovirasto, Hämeen Ely-keskus

Karttaliite

Ote museolle toimitetusta suunnitelmakartasta.

Ote muinaisjäännösrekisterin kartasta. Sinisellä merkitty arkeologin valvonnassa suoritettavien kaivuuöiden alueet.

LAHDEN MUSEOT

Lahti City Museums

Lausunto

18.7.2024
Alueellinen vastuumuseo